

**Päätös tarjoajan poissulkemisesta
Hämeenkyrön kunnan, Ikaalisten kaupungin ja Parkanon kaupungin asiantuntijapalvelujen
puitejärjestelyn hankinta**

Tekninen lautakunta 27.09.2023 § 93
689/02.08.00/2023

1. Hankinnan kohde

Hämeenkyrön kunta, Ikaalisten kaupunki, Parkanon kaupunki, Parkanon vesi Oy ja Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy (jäljempänä myös ”Hankintayksikkö”) on pyytänyt 12.5.2023 päivätyllä tarjouspyynnöllä tarjouksia asiantuntijapalveluista. Hankinta oli jaettu 20 eri osa-alueeseen hankittavan asiantuntijapalvelun mukaisesti. Hankinnan kohde on kuvattu tarkemmin hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä liitteinen. Puitesopimus palvelujen hankinnasta tehdään tarjouspyynnön mukaisesti viiden eniten pisteitä saaneen palveluntarjoajan kanssa.

2. Hankintamenettely ja hankintailmoitus

Hankinnasta on 12.5.2023 toimitettu julkaistavaksi EU-hankintailmoitus Tenders Electronic Daily –tietokantaan (TED) ja HILMA-ilmoituskanavalle (www.hankintailmoitukset.fi).

Hankintamenettelynä on ollut julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (hankintalaki, 1397/2016) 32 §:n mukainen avoin menettely, jossa kaikki halukkaat tarjoajat voivat jättää tarjouksen.

Lisätietokysymysten jättämisen määräaika oli 25.5.2023 klo 12:00. Vastaukset lisätietokysymyksiin julkaistiin Tarjouspalvelu-toimittajaportalissa 2.6.2023. Lisätietokysymysten pohjalta hankinnasta lähetettiin julkaistavaksi korjausilmoitus 2.6.2023. Tarjousten jättämisen määräaika pidennettiin alkuperäisestä määräajasta 12.6.2023 klo 12:00:sta 13.6.2023 klo 12:00 saakka.

3. Tarjousten käsittely

3.1 Tarjousten avaus

Tarjousten jättämiselle varattuun määräaikaan mennessä tarjouksen jätti seitsemänkymmentäkolme (73) tarjoajaa. Tarjousten avauspöytäkirja liitteenä 1.

3.2 Tarjoajan soveltuvuus

Tarjoajien soveltuvuus tarkastettiin tarjouspyynnössä asetettujen tarjoajien soveltuvuutta koskevien vaatimusten mukaisesti.

Asiaa koskevat oikeusohjeet

Hankintalain 79 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaan ennen tarjousten valintaa hankintayksikön on tarkistettava, että tarjous on hankintailmoituksessa ja hankinta-asiakirjoissa asetettujen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen ja että tarjouksen on antanut tarjoaja, jota ei ole suljettu menettelyn ulkopuolelle 80 tai 81 §:n nojalla ja joka täyttää hankintayksikön asettamat 83 §:ssä tarkoitetut soveltuvuusvaatimukset.

Hankintalain 83 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia 84–86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia. Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Vaatimusten tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti varmistaa, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus harjoittaa ammattitoimintaa ja että sillä on riittävät taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintalain 85 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että ehdokkailla ja tarjoajilla on hankintasopimuksen toteuttamiseen tarvittavat taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat. Tätä varten hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia vähimmäisliikevaihdosta tai varojen ja velkojen välisestä suhteesta.

Hankintalain 87 §:n mukaan hankintayksikön on vaadittava käytettäväksi yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa (ESPD) alustavana näyttönä siitä, että ehdokas tai tarjoaja täyttää hankintayksikön asettamat 83 §:ssä tarkoitettut soveltuvuusvaatimukset. Lainkohdan esitöissä todetaan, että tarjoajan vastaavan antamiensa tietojen vaatimustenmukaisuudesta ja että tarjoaja tai tarjous voitaisiin sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle hankintalain 74 §:n mukaisesti, mikäli ne eivät vastaa hankinta-asiakirjoissa asetettuja vaatimuksia. (HE 108/2016 vp, s. 193)

Hankintalain 92 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä ilmoittaa, miten ehdokkaiden ja tarjoajien on yhdessä ryhmittymänä täytettävä 85 §:ssä tarkoitettut vaatimukset taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta tai 86 §:ssä tarkoitettut vaatimukset teknisestä suorituskyvystä ja ammatillisesta pätevyydestä taikka 98 §:ssä tarkoitettut erityisehdot. Pykälän 2 momentin mukaan ehdokas tai tarjoaja voi käyttää hankinnan toteuttamiseen muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta niiden välisten suhteiden oikeudellisesta luonteesta. Ehdokkaan tai tarjoajan taikka niiden ryhmittymän on osoitettava hankintayksikölle taloudellista ja rahoituksellista tilannetta, teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevien sekä muiden vaatimusten täyttäminen.

Tarjoajille asetetut soveltuvuusvaatimukset tarjousasiakirjoissa ja Veptek Ky:n soveltuvuus

Tarjouspyynnön liitteenä olleen ESPD-lomakkeen kohdan IV Valintaperusteet kohdan B: TALOUDELLINEN TILANNE JA RAHOITUSASEMA alakohdassa "Muut taloudelliset ja rahoitukselliset vaatimukset" on todettu seuraavaa:

*"Taloudellinen tai rahoituksellinen vaatimus ja sen kuvaus:
Vakavaraisuus: Tarjoajalla on oltava riittävä vakavaraisuus, taloudellinen kantokyky sekä maksukyky hankinnan kokoon nähden. Tämän arvioimiseksi tarjoajan taloudellisen tilanteen on oltava sellainen, että se on Suomen Asiakastieto Oy:n ratingluokituksessa vähintään A (tydyttävä) tai riskiluokitus on 1-3, taikka tilinpäätöstietojen tai muun vastaavan selvityksen perusteella vastaavaa tasoa. Tarjoaja, jonka luokitus ratingluokituksessa on C tai riskiluokituksessa 5 taikka, jonka taloudellisen tilanteen arvioidaan vastaavan em. luokituksia, suljetaan hankintamenettelyn ulkopuolelle. Tarjoaja, jonka luokitus ratingluokituksessa on B*

*tai riskiluokitus 4 taikka, jonka taloudellisen tilanteen arvioidaan vastaavan em. tasoa, voidaan sulkea tarjouskilpailusta, jos tarjoaja ei kykene esittämään luotettavaa selvitystä toimenpiteistä, joihin se ryhtyy tai on ryhtynyt taloudellisen tilanteensa parantamiseksi. Tarjoaja toimittaa pyydettyessä Suomen Asiakastieto Oy:n Rating alfa - raportin, joka on alle kolme kuukautta vanha sen esittämispäivästä lukien, tai vain, jos tietoja ei ole Suomen Asiakastieto Oy:n rekisterissä, vahvistetut tilinpäätöstiedot kolmelta (3) viimeksi päättyneeltä tilikaudelta tai muun vastaavan selvityksen. Mikäli tarjous jätetään ryhmittymänä, kaikkien ryhmittymän jäsenten tulee täyttää edellä mainittu vaatimus koskien tarjoajan vakavaraisuutta. **Ilmoita tässä tarjoajan rating- tai riskiluokitus tai muu vastaava tieto.***

Hankintayksikkö toteaa, että tarjoaja on ilmoittanut ESPD-lomakkeella ainoastaan "Rakennuttaja valitsee itse ryhmittymän". Tarjoaja on lisäksi ilmoittanut tarjouslomakkeella, ettei se jätä tarjousta ryhmittymän jäsenenä.

Hankintayksikkö toteaa, että joka tapauksessa kuten ESPD-lomakkeella on todettu, tarjoajan taloudellista tilaa koskeva vaatimus on koskenut kaikkia ryhmittymän jäseniä.

Tarjoajan tarjous on täten ollut puutteellinen, koska siitä ei käy ilmi täyttääkö tarjoaja asetetun vaatimuksen koskien taloudellista ja rahoituksellista vaatimusta.

Hankintayksikkö toteaa, että hankintamenettelyn lähtökohtana on soveltuvuusvaatimusten osalta tarjousten lopullisuus. Tarjoukset on arvioitava lähtökohtaisesti sellaisinaan kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiseksi asetetussa määräajassa. Tarjoaja vastaa yhteisellä eurooppalaisella hankinta-asiakirjalla antamiensa tietojen oikeellisuudesta. Tarjoaja, joka ei täytä soveltuvuusvaatimuksia, voidaan sulkea pois tarjouskilpailusta.

Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp, s. 174) mukaan hankintayksiköllä on harkintavalta siitä, pyytäkö se tarjoajia täsmentämään tai täydentämään asiakirjoja. Hankintayksiköllä ei siten olisi velvollisuutta antaa ehdokkaille tai tarjoajille oikeutta täsmentää tai täydentää tarjouksia tai osallistumishakemuksia eikä tarjoajalla olisi oikeutta vaatia lisää aikaa ja mahdollisuutta tarjouksen loppuunsaattamiseksi hankinta-asiakirjojen vaatimalle tasolle.

Oikeuskäytännössä on lisäksi katsottu, että ESPD-lomakkeen täydentäminen luottoluokituksen osalta tarkoittaa tarjouksen olennaista muuttamista, joka on kiellettyä.

MAO 170/21. Markkinaoikeuden ratkaisussa oli kyse siitä, oliko hankintayksikkö menetellyt hankintasäännösten vastaisesti, kun se ei ollut sulkenut puitejärjestelyyn valittua tarjoajaa pois tarjouskilpailusta puuttuvan soveltuvuuden perusteella. Tarjoaja oli esittänyt luottoluokituksen yhteisellä eurooppalaisella hankinta-asiakirjalla (ESPD-lomake), joka ei valittajan mukaan täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia taloudellisille edellytyksille. Markkinaoikeus totesi, että hankintalain 88 §:n nojalla hankintayksikön tulisi lähinnä tarkistaa tarjoajan osalta sen yhteisellä eurooppalaisella hankinta-asiakirjalla antamien vakuutusten oikeellisuus. Mikäli tarjoajan olisi sallittua esittää tieto riskiluokastaan, joka on jo tarjouspyynnössä pyydetty esittämään tarjouksessa, olisi tämä ollut tarjouksessa annettuihin tietoihin nähden sellainen olennainen muutos, jonka esittäminen olisi joka tapauksessa kiellettyä. Hankintayksikön olisi

tullut sulkea tarjoaja tarjouskilpailusta sen taloudellisesta tilanteesta esittämän puutteellisuuden vuoksi.

Tarjoaja ei ole ilmoittanut tarjouksessaan taloudellista ja rahoituksellista asemaa koskevia vaadittuja tietoja. Hankintayksikkö toteaa, että tarjoajan tarjous on täten ollut taloudellista ja rahoituksellista asemaa koskevan soveltuvuusvaatimuksen täyttymisen osalta puutteellinen, koska siitä on puuttunut tarjoajan soveltuvuuden arvioimisen kannalta olennainen tieto. Tarjoaja ei täten ole tarjouksessaan osoittanut täyttävänsä tarjoajalle asetettua vähimmäisvaatimusta koskien tarjoajan taloudellista ja rahoituksellista asemaa.

Edellä lausutun perusteella Hankintayksikkö sulkee Veptek Ky:n tarjouskilpailusta hankintalain 83 §:n nojalla.

Liitteenä

Avauspöytäkirja

Valmistelija: tekninen johtaja Kari Santikko

Esittelijä	Tekninen johtaja Kari Santikko
Päätösehdotus	<p>Edellä mainituin perustein Parkanon kaupungin tekninen lautakunta/ Hankintayksikkö sulkee Veptek Ky:n tarjouksen tarjouskilpailusta.</p> <p>Tarjousasiakirjojen salassapito Hankinta-asiakirjojen julkisuuteen sovelletaan lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki, 612/1999). Tiedot toisen tarjoajan liikesalaisuuksista ovat aina salassa pidettäviä.</p>
Käsittely	
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.